

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre... 3.-	Negyedévre... 3.60
Félévre... 6.-	Félévre... 7.-
Egész évre... 12.-	Egész évre... 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Goluchowski beszélt.

Budapest, május 17.

Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter megtartotta expozéját az osztrák delegációban s kifejtette, hogy az osztrák-magyar monarchia milyen viszonyban van a külső államokkal. Megfenyegette — most már másodszer — Törökországot, sajnálkozott a japán-orosz háborún, egyébképen minden rendben van.

A közvélemény élénken foglalkozik különösen azokkal a fenyegetően éles kitételekkel, amelyeket Törökországgal szemben használt a külügyminiszter. A török szultánt emberemlékezet óta «beteg ember» néven nevezik az európai uralkodók között, de azért Törökország még mindig nagyhatalom s rendes körülmények között még háboru küszöbén sem használnak a diplomaták élesebb kifejezéseket, mint amilyenek most Goluchowski ajkairól elhangzottak.

De hát mindenki tudja, hogy Goluchowski ezuttal nemcsak mint az osztrák-magyar monarchia külügyminisztere s nemcsak a monarchia nevében beszélt, hanem mint egyik végrehajtója az ugynevezett «műrztégi program»-nak, amelyet Macedónia pacifikációjáról, az orosz cár bécsi látogatása alkalmával, a két uralkodó, II. Miklós és Ferencz József s a két külügyminiszter, Lamsdorf és Goluchowski, megállapított. Oroszország keletázsiai nagy kudarcai, ugylátszik, arra ösztönzik Törökországot, hogy a Macedóniában keresztülvendő reformoknál a kelletténél lassabb tempót tartson. Vagyis a fényes porta, bevett régi szokása szerint, ismét halogatni akar s ígéretei beváltását most is szívesen rábizná a nagyharangra.

A magyar közönség bizony nem sir azon, hogy Oroszország egyik vereséget a másik után szenvedt Japántól s bizony rosszul esik nekünk, hogy az a Goluchowski, aki magyar külügyminiszter is, éppen innen Budapestről oly keményen megleckézteti Törökországot, mely Rákóczinak, Kosuthnak és bujdosó társainak biztos menedéket adott, őket halálos ellenségeik üldöző kezeitől lovagiasan és nagylelkűen megvédelmezte. De hát a politikában nem érzelmeik, hanem érdekek beszélnek. Ezidő szerint Macedóniában lakik az a puskaporos hordó, melytől Európa békéje felrobbanhat. Macedóniában csak az által nyugodtak meg úgy ahogy a kedélyek, hogy az odavaló keresztény lakosságnak hathatós reformokat ígértek, amelytől remélik, hogy a közbiztonság, az emberek testi és vagyoni épsége helyre fog állani. Ezt kell Törökországnak megvalósítania, tehát nem nagy az áldozat, amit tőle követelnek. Ha azonban a porta, szokása szerint, fázik a reformoktól, ha ezáltal a legnagyobb veszedelmeket idézheti fel: akkor bizony jobb és Törökországra is üdvösebb, ha bármilyen fenyegetések alakjában is cselekvésre kényszerítik, mintha

a két érdekelt hatalom, Oroszország és Ausztria-Magyarország a műrztégi program keresztülvitele, az ígért reformok megvalósítása érdekében, fegyveres kézzel volna kénytelen beavatkozni.

A másik fontos kijelentése Goluchowskiénak beszéde ama részében foglaltatik, melyben a kereskedelmi szerződésekről nyilatkozik. A kereskedelmi tárgyalások megkezdéséről szólván, a külügyminiszter szó szerint ezt mondta: «A monarchia két államának kormányai által egyetértőleg megállapodott alapelvek és módok szerint kezdünk a dologhoz, menten minden szűkkeblűségtől és kicsinyes szörszúlhasogatástól, de emellett elszánva arra, hogy ott, ahol életbe vágó érdekek forognak kockán, azok mellett teljes nyomatékkal és tántoríthatatlan szívóssággal sikra szálljunk».

Szeretnők hinni, hogy az erélyes szavak mögött elszánt tetterő s a cselekvés bátorsága is lakozik. Szeretnők hinni, hogy ez Németországnak is szól, de hogy elsősorban Olaszország értsen belőle. Szeretnők hinni, hogy ez annyit jelent, hogy a két kormány az magyar és osztrák borterlemelés érdekeit elszántan fogja védelmezni Olaszország erőszakos követeléseivel szemben. Mert inkább százszor kockáztassuk meg a vámháborút, mintsem egyetlen oly kereskedelmi szerződést kössünk meg, mely a magyar nemzeti közgazdaság milliárdos érdekeit odaveti áldozatul az idegennek.

Budapest, május 17.

A szabadelvű párt értekezlete. A szabadelvű párt szerdán este értekezletet tart, melyen tárgyalni fogják a beruházási törvényjavaslatot.

A vasuti beruházások. A kereskedelemügyi miniszterium 1904. évi költségvetésének indoklásával kapcsolatban külön jelentést adott ki az 1897. évi 30. törvények alapján az államvasutak hálózatán 1903-ban végrehajtott beruházásokról. A jelentésnek ez a része foglalkozik az egész beruházási akció eredményével, melyből az olvasható ki, hogy a beruházásokra megállapított 200 millió koronából közel 11 millió koronát eddig nem használtak fel. Sőt egyes költségvetésekbe felvett hitelekkel szemben egyes tételeknél jelentékenyen kisebb összeg szerepel és ezeket az összegeket más természetű kiadás-többletekkel paralizálták.

Megvont ügynöki engedély. A belügyminiszter Grün Armin életbiztosítási főügynöktől kivándorlókkal szállítási szerződések kötésére Bereg és Máramaros vármegyék területére adott engedélyt megvonta. Vajjon miért? Szében vármegyében pedig Sigertus Emil helyett Fronius Gyula kereskedő kapott felhatalmazást. Tudni szeretnénk, jelen és a megelőző esetekben mit követtek el a tisztelt meghatalmazott urak, hogy egy-kettőre meg kellett tőlük vonni az engedélyt? Azután ki ajánlotta ezeket az urakat, kik oly hamar megbízhatatlannak bizonyultak? Végre

tanult-e a belügyminiszterium a tapasztalatokon s fog-e ügyelni a jövőben arra, hogy csak ismert s még pedig előnyösen ismert férfiaknak adjon engedélyt? Míg e kérdésekre megnyugtató feleletet nem ad a kormány, addig ne csodálkozzék, ha a kivándorlás szabályozására irányuló intézkedéseit bizalmatlanság követi.

Két mentelmi ügy. A vasutas sztrájk idejében történt, hogy a rendőrség Lengyel Zoltán képviselőt letartóztatta és előállította. Ugyanakkor történt, hogy Zboray Miklós képviselőnek, aki Lengyel védőjéül jelentkezett, a rendőrség nem engedte meg, hogy a rendőri kihallgatás alatt jelen legyen, a hivatalos helyiségéből ki is utasította. A két képviselő jelentést tett mentelmi joga megsértéséről. A mentelmi bizottság csütörtökön tárgyalja a bejelentéseket. A tárgyaláson megjelennek Lengyel Zoltán tanu is.

Magyarország a magyaroké.

Budapest, május 17.

Gróf Károlyi Sándor adta ki ezt a jelszót a gönci programban, melyet most az OMGE. hivatalos közlönye: a «Közlelek» elmékedés tárgyává tesz abból az alkalomból, hogy az idegen kéz elleni védekezés kérdése ismét előtérbe nyomult. Közöljük a cikkből az alábbi részleteket:

Imperiális politikai ábrándokat reális elme már aligha szó; szépen megelégednénk azzal, ha a magyarság legalább kis hazájának határain belül tudná megtartani az uraságot; megnyugodnánk, ha az ezeréves Magyarország lenne valóban a magyaroké. Mily egyszerű kívánság. Es mégis mily nehéz kívánság!

Hogy Magyarországon a magyar legyen az ur és a parancsoló, ő és senki más! Bóditó gondolat, melyet fortélyokkal kell kialakítanunk a sorstól: a gyenge népek sorsától. A nemzetiségi vidékeken kulturegyesületeink alkuszának — garasokban. A társadalmi önkéntes adományainak filléreivel egyengetik a nemzeti térfoglalás utját. S hogy eldicsekszenek becsületes örömmükkel, ha serény munkájuk nyomán egy-egy talpalatnyi földön a magyar kultúra vetése zöldsülni kezd! Más helyen a telepítési politika erőlködik, hogy a magyar faj hódító erejét átvigye exponált vidékekre. Siker nélkül erőlködik, mert meghódítania nem sikerült még saját számára sem a boldogulást. E gyenge kísérletekkel szemben a nemzetiségek hatalmas agitációkkal, erőteljes pénzügyesületekkel jönnek ellenünk: kisebbségük tudata feszítettségére inti őket: a hegemonia nyugalmas érzése nekünk megengedi, hogy egymást marjuk. A magyarországi román pénzügyesületek alapokat gyűtenek nemzetiségi célokra: hol ismerik a mi pénzügyesületeink a magyar nemzeti célokat? A nemzetiségi propagandákat azután kibaszálják a szociálisták, hogy a magyar állameszme alá gyujtsanak tüzet az elégedetlenség szikráiból. Es mikor ég a tűz, akkor mi egymás fülét tépjük a fölötti vitában, hol végződik az emberjog!

Jajgatnak mégis, hogy itt a konzervatív törekvések ütnek fel a fejüket. Hiszen babot, gyümölcsöt talán tudunk konzerválni, megőrizni a nyár termését a tél számára. Hanem hol van egyetlen intézkedés, mely a magyar földből fakadó életforrásokat megőrizné a magyarság jövő nemzedékének. Itt csak némely sovány hivatalnok pálya van fentartva nekünk. Különösen tanító nem lehet idegen, hatszáz kenyér forinttal. Hanem ahol vagyont lehet szerezni, ott szabad a vásár. Kereskedelmi és ipari foglalkozások terén nincs megkötés. Állami szubvencióval ápell gyárállalatokat birtokoltat idegen. Portás a miniszteriumban nem lehet ugyan. De meg-

szerezhet százer hold földcskét s diktálhat egy vármegyének.

Most aztán oda jutottunk, hogy a magyarság természetes joga több áldozatot, több közömbösséget el nem bír. Idegen kéz versenyével az eladósodott magyar képtelen megküzdenni. Már önmagának is erős versenyt támaszt. A honerációk egymást öklözik; iskolákba is nehéz bejutni. Állag minden hivatalra tíz vállalkozó van. A föld is borzasztó küzdelem tárgya: fogja még a régi, kaparja az új. Az önkénytelen birtoktulajdon-változások sokasága a befészkelődésre temérdek alkalmat ad. Számítalan kismember egy hajszálon lóg. Nem kívánatos, hogy e bizonytalan existenciák fészkeibe kakuk rakjon tojást; más országbeli, alkalmi haszonleső? Ami kis szegénységet megőrzött a véletlen (mert más nem örködött fölöttünk) az kell nekünk, meg a fiainknak. A vagyonszerzés összes fenmaradt eshetőségei, a föld és minden belőle buzogó forrás nagyon is kell hátrahagyandó fiainknak, nehogy kivándorolni legyenek kénytelenek. Tartsuk meg, ami még a miénk; mentjük meg, ami még megmenthető.

Ha ez az ország nem keríti körül a magyarság életforrásait a védő politika sáncával: ezt csak gyávaságból nem teszi. S akkor beteljesedik végzete. Mert gyáva népek nincs hazája.

A delegációk.

Budapest, május 17.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága tegnap, a magyar delegáció külügyi albizottsága pedig ma tartott ülést. Mind a két delegációs ülés a külügyminiszter expozéjával foglalkozott, melyet lapunk előző számában egész terjedelmében ismertettünk. A delegátus urakat, de általában az egész politikai világot meglepte az az erélyes hang, melyet Goluchowski, a balkáni helyzettel foglalkozván, Törökországgal szemben használt. A ma reggel megjelent lapok nagy része azt konstatálja, hogy egy idegen állammal szemben ilyen hangot csak a hadüzenet előtt lehet használni. Más részről azt hangsúlyozták, hogy Konstantinápolyban nem veszik majdan olyan tragikusan a külügyminiszter erélyes kijelentéseit, mert ott a hasonló fenyegetésekhez már hozzá vannak szokva. A beszédből különben, akárhogy hangsúlyozza is a külügyminiszter, hogy a macedon reformra való misszióknak dolgában örvendetes előrehaladás mutatkozik, kiderül, hogy ennek a reformnak a kérdése nagyon rosszul állhat. Csak ezzel magyarázható meg a külügyminiszter beszédének következő passzusa: «A felől nem lehetnek kétségekben Konstantinápolyban, ugymond, hogy a szokott fogásokkal lehetetlen követeléseink leszállítását elérni. A mi tevékenységünk bizonyára nem fog elankadni és semmiesetre sem fogunk előbb nyugodni, míg a program minden egyes részlete életbe nem lép s a létrehozott intézmények rendes működése biztosítva nem lesz.» Beszél a miniszter arról is, hogy a török

birodalomra végzetes következmények hárulnak, ha a török kormány továbbra is öngyilkos politikát folytat.

A két delegációs albizottság tárgyalásairól alábbi tudósításaink számolnak be.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció tegnap délutáni ülésén a külügyminiszter előterjesztése után Kramarz cseh delegátus nagy beszédet mondott a hármasszövetség és gróf Goluchowski Agenor külügyi politikája ellen.

A vita során gróf Goluchowski ismételt fel-szólt, magyarázta azt, amit az expozéban mondott; eszerint Konstantinápolyban néhány másodrangú politikus, aki besugárásokból el, el akarja hiteit a szultánnal, hogy neki létérdeke a balkáni reformáció meghúsvitása. Ezzel szemben Goluchowski határozottan kijelentette azt is, hogy a monarchia és Oroszország balkáni akcióját Németország is nemcsak helyesli, de kész teljes erejével támogatni is. Még egy érdekes dolgot mondott Goluchowski: megvádolta a Zanardelli-kormányt azzal, hogy túlságos közönyösséget tanúsított az olaszországi osztrák-ellenes mozgalmakkal szemben és hogy nem volt hűséges követője a hármasszövetség politikájának; a mai olasz kormány azonban, amint erről az abbaziai találkozón meggyőződött, őszinte hűve a hármasszövetségnek s több figyelmet fog tanúsítani Ausztria iránt.

A költségvetést különben úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazták.

A magyar delegáció.

A magyar delegátusok is megkezdették már működésüket, amennyiben ma a külügyi albizottság tartotta első ülését. A régi gyakorlathoz híven elhatározták, hogy a külügyminisztert az expozé elmondásától ezuttal is felmentik, miután tegnap az osztrák külügyi albizottságban már előadta és azt magyar fordításban minden magyar delegátus megkapta.

Falk Miksa előadó indítványára az albizottság egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy az expozé felett nyomban megkezdjék az általános vitát és ő maga mindjárt széles körvonalokban tette meg észrevételeit az expozéval szemben. Kérdést intézett a külügyminiszterhez, hogy az az erős hang, amelyet Törökországgal szemben használt, talán azt jelenti, hogy Törökországgal szemben erélyes fellépésre készül monarchiánk. Egyébként azonban tudomásul vette a külügyminiszter jelentését és bizalmat és elismerést javasolt szavaztatni gróf Goluchowski-nak eddigi működéséért.

Lovász Márton és Okolicsányi László ellenzéki delegátusok azonban nem járultak ezen indítványhoz, mert a külügyminiszter politikáját nem helyeslik, különösen azért, mert Törökországgal szemben minden ok nélkül agresszív hangot használt.

Gróf Zichy Aladár rövid felszólalása után, aki

tudomásul vette az expozét, az albizottság elfogadta az előadó bizalmi indítványát és az expozét részleteiben is letárgyalta.

A japán-orosz háború.

Budapest, május 17.

Ha igaz az, amit az orosz forrásokból eredő hírek mondanak s az angol jelentések sem cáfolnak meg, akkor a helyzet Port-Arthurban egyelőre még nem mondható kétségbecstől. Stössel tábornoknak állítólag 15.000 embere s mintegy 10 hónapra való élelmiszere van. A japánok eddigi bombázása sem az erődítményekben, sem emberben nagyobb kárt nem tettek, úgy hogy még az összes orosz ütegek akcióképesek s a sereg hangulata is rendkívül kedvező. Az oroszok Port-Arthurt még mindig bevehetetlennek tartják, mert három sor erődítmény övezi s maguk az erődítmények rohammal el nem foglalhatók.

Hogy Port-Arthur minden oldalról körül van véve, azt az oroszok nem tartják olyan nagy bajnak, mert a kikötőbe bezárt orosz flotta úgy sem jöhetne számításba addig, amíg a japán flotta sokkal erősebb s a Sarga-tengert uralja. A kikötő elzárása még előnyös is az oroszokra nézve, mert a japán torpedóhajók sem jöhetnek be s nem okozhatnak kárt a kikötőben.

Igy vigasztalják magukat az oroszok, mialatt szárazföldi hadseregük folytonosan visszavonul s Liaojung és Mukden között csoportosul, hogy esetleg újabb ütközetbe bocsátkozzék.

Mai távirataink a következők:

Port-Arthur.

London, május 17.

A Daily News tudósítója Port-Arthurból Csifuba érkezett s jelenti, hogy a port-arthuri helyőrség hangulata lelkes. A japánok 25.000 főnyi serege északra szállott partra. Stössel tábornoknak kilenc hónapra elegendő az elesége. A helyőrség kedden, a tudósító elutazásakor, 15.000 főnyi volt. Az erődítmények csak nagyon kevésbé megrongálóva, de a dockok és az arzenál romokban hevernek. A Retvizán még most is harc képtelen, az Askold a dockban van. A többi hadihajó képes a nyílt tengerre menni, mert a kikötő bejáratát robbantásokkal szabaddá tették.

A japánok előnyomulása.

Szentpétervár, május 17.

Pflug vezérőrnagynak a hadügyminiszterhez intézett 16-iki távirata a következőket tartalmazza: 12.

Gyöngysógor.

Elbeszélés.

Írta: Cséplő Ernő.

Ezen a néven ismernek a Dunántul Alsó-Zellőben egy rongyos, elzüllött alakot. Nevét attól kapta, hogy szokásává váltott mindenkit sógor-nak, gyöngysógor-nak szólítani. Mikor aztán egyszer túlságos nagyon is mozgott lábai alatt a föld, valaki azt találta neki mondani, hogy: «Gyönyörű kend gyöngysógor!...» azóta hívják gyönyörű gyöngysógor-nak!

A «kend» megnevezés különben egyik legérzékenyebb oldala. Ez ellen felszólal még ha olyan részeg is és kereken kijelenti, hogy az csak parasztnak dukál; az ő neve: nemzeti Varga Vendel szíjjártó remek mester ur!...

Csak annál jobban évelődnek aztán vele. A falusi gyerekeknek állandó gúnytárgya, a felnőttek gyakran vaskos tréfáinak örökös céltáblája.

Bizony a gyöngysógor a mai állapotában legkevésbé sem bizalomkeltő alak! Ha lószerszám-javítással keres néhány fillért, első teendője azt pálinka alakjában gyomrába temetni. Így züllik és száll erkölcsileg is lejjebb és lejjebb nap-nap után, hogy végtére is valamelyik utszéli árokban fejezze be nem irigylésre méltó, nyomorult életét.

Nem volt ez így hajdanában! — Mint szorgalmas, ügyes iparost ismerték Varga Vendelt nemcsak szülő-, mezővároskájában, de három megye területén, ahová vásárolni járt. Jól is festett a ficánkoló esikókon a Vendel keze készítette lószerszám; tartós is volt és azért szívesen állt vele alkuba a gazda, ha ilyesmire szükség mutatkozott.

Láthatóan gyarapodott! Megvolt mindene, amit ember az ő kis körében magának megkívánhat. Pompás cserépszindelyes háza, jól termő szőlője és a tetejébe igen szép felesége. Az utóbbit tartotta legtöbbször és mégis emiatt pusztult el háza, szőlője és emiatt jár most faluról-falura, koresmárról-koresmára...

De kár is, ha valaki olyan szép, mint a Vendel felesége! kiváltképen, ha ezt maga is tudja. Meg ha nem tudta volna is; ha más nem, megmondották volna a városka urai. Még a fehérszakállú járásbíró urnak is mosolygásra esett a széles ábrázata, mikor Ágnessal találkozott. Mondani sem kell, hogy hízelgett az ilyen neki is, mint általában a széptevés a fehéreselődnek. Szerette, ha dicsérték, eszesen öltözködött és így nem csoda, ha mindenkinek, még a daliás törvénybíróknak is megakadt rajta a szeme. Még pedig olyan veszedelmes mértékben, hogy nem is tudta másfelé fordítani.

Csertő Gabi Gábor özvegyi sorban levő ember volt. Két éve elmúlt már, hogy nincs asszony a házában. Rég megházasodott volna másodsor is,

mert a gazdaembernek nehéz magányosan az élete, ha az Ágnes szépsége meg nem fogja annyira, hogy kivüle asszony népre gondolni sem tudott. Az pedig már másnak a felesége!...

Sokat töprenkedett emiatt, sok éjjelét feláldozta, de nem tudott abból a bűvös körből kiszabadulni, mely Ágnes körül fogja. Pedig mily szívesen látott lett volna akármelyik lányos háznál! Az asszonyok közül is nem egy szívesen hajtotta volna fejét Gabi Gábor széles mellére, csak az igazi, Ágnes nem akart vele semmiképpen szóbeszédbe elegyedni.

Hej! pedig, ha tudta volna törvénybíró uram, hogy az asszony titokban mennyire huz feléje. De nem tudta! Am csakhamar elkövetkezett az idő, amikor ezt is tudomására hozta a véletlen.

Igy tavasz félen történt, éppen meggyfa-virágzás idejében. Vendel a híres kereszturi vásárra vitte remekeit, Ágnes pedig unatkozott odahaza, hát kiballagott a hegybe.

Ott kint veteményezni kezdett egyetmást, de az erős, százféle virágillatu hegyi levegő annyira elkábitotta, hogy le kellett neki ülni. Leheveredett a kinálkozó bársonyos pázsitra, egy terebélyes javában virágzó meggyfa alá. Egy ideig a feje felett csüngő virágfüzéréket nézegette, hallgatta a méhek egyhangú, jókedvű zümmögését, aztán az illat, a döngieselés jóízű álomba szenderítette...

(Vége köv.)

és 13-iki jelentések szerint az ellenség előrehalad Föngvancsengtől Liaojang felé. Feltehető, hogy a japán főerőt Kaicsönön vagy Haicsun tul vezénylik. Egy másik japán csapat a Takusántól északnyugat felé levő vidéken egyesül. A tunguzokkal való portyázásban három kozákot és három lovat megöltek, egy kozákot megsebesítettek. Négy kozák hiányzik. A partvidéken minden csendes.

A japánok igényei.

London, május 17.

Egy interviewban kijelenti báró Sujemaza, a japán kormány volt tagja, hogy *nem hiszi, hogy Japán most már beérné a háború kitörése előtt támasztott követeléseinek teljesítésével.* Japán nem dicshagyó s nem akarja Napoleon oroszországi betörését utánozni, pedig Oroszország egyre fenyegetőzik, hogy nem nyugszik, míg be nem hatol Japánba. Sujemaza szerint *a háború még legalább egy évig fog tartani,* de nem lehetetlen, hogy még annál is jóval tovább el fog húzódní. A legközelebbi ütközet Liaojangban vagy Mukdenben döntő fontosságú lesz, mert azzal nyílik meg az elhatározó mérkőzések sorozata.

Uj orosz haditervek.

Berlin, május 17.

A Vostnak táviratozzák Szentpétervárról: A hadügyminiszteriumban az utóbbi napokban fontos tanácskozások voltak, amelyeken behatóan vitatták meg a harcéri helyzetet. Katonai körökben beszélnek, hogy a tengeri haderő és a szárazföldi sereg folytonos kudarcai következtében elhatározták a haditervek alapos módosítását és e körül élénk vita folyt. Az új haditervet, amelyet a cár már legközelebb jóvá fog hagyni, Alexejev, Kuropatkin és Skrydlow egyértelmű hozzájárulásával dolgozták ki.

Kína semlegessége.

Berlin, május 17.

A *Vossische Zeitung* közli: A New-York Timesnak táviratozzák Pekingből, hogy a kínai kormány a legkomolyabban veszi a semlegességet s meg is fogja azt őrizni; az ezzel ellenkező híresztelések német részről származó gyanúsítások. Kína minden áron meg akarja ővni a semlegességet s ezért vásárol a kormány fegyvert és lőszerket s ezért gyűjt csapatokat a mandsu határon.

Berlin, május 17.

A Berliner Tageblattnak táviratozzák St.-Louisból, hogy Pulun kínai herceg egy interview során kijelentette, hogy Kína aligha fog semlegesen maradni, hanem aktív részt fog venni a kelet-ázsiai fejleményekben.

Oroszok hajóvásárlása.

Milánó, május 17.

A Perseveranza közli Buenos-Ayresből, hogy az orosz kormány az argentinai kormánytól négy hadihajót akar vásárolni és hajlandó 86 millió frankot fizetni. Argentína nem idegenkedik a vásárlástól, mert Chile is adott el Oroszországnak az amerikai Flinkcég közvetítésével három hadihajót.

TÁVIRATOK.

Páris, május 17. A *Figaro* Goluchowski expozéját megnyugtatónak mondja, mely a béke ügyének bemutatott újabb hódolat. A *Siécle* azt kívánja, hogy Goluchowski erélyes beszéde bírja rá a portát arra, hogy feladja a reformakcióval való ellenkezését és kettős szerepét.

A török-bolgár egyezmény.

Konstantinápoly, május 16. Emir basa párisi török nagykövet ma este Szófiába utazott, hol Petrov külügyminiszterrel találkozik. Szófiából a nagykövet a Magyarországbán időző Ferdinánd fejedelemhez utazik küldetésben.

Bankár-kongresszus.

Berlin, máj. 17. A második német bankár-kongresszus, mely ma kezdődött 800 érdekelten jelenlétében, egyhangú határozatot fogadott el, amelyben a

lőszdejegyzék eltörlését, a határidőzlet tilalmának megszüntetését, valamint a bányamű- és gyár- ipar részvényekkel való kereskedelem tilalmának eltörlését követeli, elismerik, hogy a birodalmi gyűlés elé terjesztett tőzsdetörvénynovella alkalmas arra, hogy véget vessen legalább ama két elviselhetetlen vízásságnak, melyre a tőzsdetörvény vezetett. E cél elérésére azonban még meg kell változtatni az előterjesztett törvénynovellának a határozati javaslatban foglalt pontjait.

VIDÉK ÉS KÖZIGAZGATÁS.

— A marosvásárhelyi sikkasztás. *Marosvásárhelyről* jelentik: *Végh Domokos* volt megyei pénztáros sikkasztásával, aki 54 ezer koronáig károsította meg a megyét, szombaton foglalkozott a közigazgatási bizottság. A közigazgatási bizottság dr. *Fenyvesi* tb. ügyész előterjesztésére és gróf *Lázár István* főispán indítványára a vagyoni felelősség megállapítása végett *Dósa Elek*, *Dézy Zoltán*, *Farkas Albert*, *Hajdu Elek*, *Erődy Sándor*, *Orbán Balázs*, *Csongvay Lajos*, *Csontos Olivér*, dr. *Láni Oszkár*, dr. *Sebess Dénes*, *Barabási Ferenc* ellen kimondotta a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot. Ungváry Ignác vármegyei irnokot, — ki az eddigi adatok szerint a sikkasztásról feltétlenül tudott — a közigazgatási bizottság állásától felfüggesztette. *Eperjessy György*, *Kolossváry István*, *Gombás Gyula* és *György Jenő* számvevősegi hivatalnokok ügyében a pénzügyminiszterhez felterjesztés intézését határozták el a fegyelmi intézkedések megtételére nézve. A sikkasztás adatairól a közig. bizottság értesíti a kir. ügyészséget, hogy akiket a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekmény terhel azok ellen haladéktalanul vezesse be a büntügyi eljárást.

— Nagyvárad város tegnap tartotta rendes havi közgyűlést *Beóthy László* főispán elnöklésével. A közgyűlés tudomásul vette a polgármesternek jelentését a pénztári sikkasztásról és arról, hogy a *hiány megtérült* és hogy a vizsgálat folyik. A gyűlésen egyetlen interpelláció sem hangzott el, mert most lépett életbe az új ügyrend, mely az interpellálást megszorítja.

Vöröskereszt-egylet jubileuma.

Budapest, május 17.

A magyar szent korona országainak Vöröskereszt Egylete ma ünnepelte alapításának negyedszázados évfordulóját. Az ünnep két részből állott, a hálaadó istentiszteletből, mely a budavári koronázó Mátyás-templomban folyt le és az Akadémia dísztermében tartott ünnepi közgyűlésből.

A templomban.

A budavári koronázó Mátyás-templomban délelőtt tíz órakor volt az ünnepi hálaadó istentisztelet, melyen részt vett a király is lovasági tábornoki egyenruhában, leányával, *Mária Valéria* főhercegnővel, a Vöröskereszt fővédnökjével. Kísératükben jött *Korniss grófné* udvarhölgy, *Paar Ede* gróf főhadsegéd és *Gozani márk* szárnységéd. Ezután jött *Mária Jozefa* főhercegnő ezüst színű fehér ruhában *Altems grófné* főudvarmesternő és *Salm gróf* főudvarmester kíséretében. Majd fekete gyászruhában *Klotild* főhercegnő leányával, *Henriette* főhercegnővel *Szirmay grófné* kíséretében. Sorjában jött *Ferenc Salvátor* főherceg *Bellegarde* gróf kamarái előjáró kíséretében, *József* főherceg *Vécsey* báró huszárkapitány udvarmesterrel és *József Ágost* főherceg *Batthyány Béla* gróf szolgálattevő kamarás kíséretében.

Erkezősekor a királyt a központi választmány élén gróf *Csekonic* Endre főszaltalnokmester, a Vöröskereszt elnöke fogadta, a papság élén pedig báró *Hornig* Károly veszprémi püspök, aki a feszületet csókra nyújtotta ő felségének. Az udvar erre bevonult a templomba. Elöl haladt *Rosner* Ferenc udvari főbíró, utána a papság élén a keresztvivő *Krizsán* Mihály pápai kamarás. Az udvar egyenesen az oltár jobb felén levő királyi oratoriumba vonult.

A templom szentélyében és főhajójában már ekkor együtt voltak a résztvevő notabilitások, köztük: *Tisza István* gróf miniszterelnök, *Berzeviczy Albert*, *Héderváry Károly* gróf, *Lukács László*, *Nyiri Sándor*, *Tallian Béla* és *Cseh Ervin* miniszterek, *Apponyi Lajos* gróf magyarországi udvarnagy, *Csekonic* Endre gróf, a Vöröskereszt elnöke, *Bánffy György* gróf zászlósúr, az erdélyi Vöröskereszt elnöke, *Pejacsevich Tódor* gróf horvát bán, a horvátországi Vöröskereszt elnöke, *Lobkovitz Rudolf* herceg hadtestparancsnok a tábornoki kar tagjaival, *Darányi* Ignác valóságos belső titkos tanácsos, *Széchenyi Gyula* gróf főajtónálló mester, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, *Feilitzsch Artur* báró a képviselőház alelnöke, *Csávossy Béla* udv. tanácsos háznagy, *Forinyák Béla* lovassági tábornok, *Ghyeczy Béla* altábornagy, *Révay Gyula* báró főrendiházi tagok, *Szabó János* szamosújvári püspök, *Beniczky Ferenc*, *Széchenyi Emil* gróf és *Sárközy Aurél* főispánok, *Márkus József* főpolgármester, *Halmos János* m. kir. udv. tanácsos polgármester, *Rudnay Béla* főkapitány, *Karácsonyi Aladár* és *Jenő* grófok, *Esterházy Ferenc* herceg, *Baich Milos* báró, *Manasz György* báró stb., továbbá teljes számmal a hölgyválasztmány, a Károlyi, *Csekonic*, *Wenckheim*, *Zichy*, *Széchenyi*, *Teleki* grófi családok hölgytagjai.

Amikor a király az udvar élén bevonult, a templomi énekhar rászendítette az «Isten áld meg a királyt» magyar királyhimnuszot. Majd megkezdődött a szentmise, melyen báró *Hornig* Károly veszprémi püspök, a Vöröskereszt alelnöke pontifikált díszes segédlettel. Tizenegy óra volt, mire a hálaadó istentisztelet véget ért. Az udvar a királyhimnusz hangjai mellett távozott, az ünneplő közönség pedig hosszú kocsisorban az Akadémia elé vonult.

Ünnepélyes közgyűlés.

A hálaadó istentisztelet után a fényes gyülekezet a koronázó Mátyás templomból a Magyar Tudományos Akadémiába vonult, melynek dísztermében féltizenkét órakor volt az ünnepélyes közgyűlés. A dísztermet az ünnepélyes alkalomra gazdagon ékesítették délszaki növényekkel s az emelvény mögött, pálmák és babérok közé a király és királyné mellszobrai helyezték el. A termet jóval az ülés előtt teljesen megtöltötte az előkelő közönség, amely ragyogó képet nyújtott.

Az elnökségi emelvényen középett az egyesület elnöke, *Csekonic* Endre gróf foglalt helyet; az elnöktől jobbra *Zichy Nándorné* grófné, *Teleky Sándorné* grófné és *Hornig* Károly báró veszprémi püspök alelnökök, az elnöktől jobbra pedig gróf *Pejacsevics Tódorné*, *Cseh Ervin* horvát miniszter és *Darányi* Ignác alelnökök, *Latinovics* János és *Csávossy Béla* igazgatók, *Farkas Sándor* dr. és *Münich* Aurél dr. főjegyzők, *Argay János* központi irodafőnök és *Babits József* jegyző foglaltak helyet. A fenséges vendégek számára az elnöki emelvényen szemben külön helyet tartottak fenn.

Mária Valéria főhercegnő, az egyesület legmagasabb védnökje *Klotild* főhercegnő társaságában pontosan féltizenkét órakor érkezett meg az Akadémia palotájába, ahol az egyesület elnöksége fogadta. A fenséges asszonyokat gróf *Csekonic* Endre elnök beszéddel üdvözölte: az alábbi

Fenséges császári és királyi főhercegnő, legkegyelmesebb védnök! Igen tisztelt diszközgyűlés! Negyedszázados működésünk ünnepnapját hálaadó istentisztelettel kezdtük meg, mert mindnyájunk lelkében él az a meggyőződés, hogy az, amit az emberiség javára cselekedhetünk, azt mind az isteni Gondviselésnek köszönhetjük. Császári és királyi fenséged jelenlétében ünnepünk folytatást nyer a mai diszközgyűlésben, amelyben számot adunk arról, hogy feladatunkhoz hiven miképpen ápoltuk a hazafias érzést és mily mértékben gyakoroltuk a könyörületességet.

Előadásunk során ki fogjuk mutatni, hogy huszonöt évi működésünket azok a nagy horderejű elvek irányították, amelyek a nemzetközi egyezményben le vannak téve, azonfelül segítettük nyomorba jutott és szenvedő embertársainkon, amennyire főhivatásunk és anyagi erőnk ezt megengedte. De felhasználjuk a mai ünnepélyes alkalmat arra is, hogy emlékezzünk meg azokról a nemes gondolkodású nőkről és férfiakról, kik egyesületünket alapították és buzgalommal fejlesztették. Hódoló tisztelettel üdvözlöm fenségedet, mint legfőbb védőasszonyunkat, ki megjelenésével újra életre keltette azt a rajongó lelkesedést, mely huszonöt évvel ezelőtt fogadta fenséged anyját, a magyar királynét, ki fenkölt nagy szívvel emléket

NAPIHIREK.

belevéste mindörökre az egyesületbe, hogy méltók legyenek a nemes ügyet szolgálni! Alázattal kérek engedelmet, hogy a diszközgyűlést megnyithassam.

Erre a főhercegasszony a következő szavakkal adta meg az engedélyt a közgyűlés megnyitására: «Szívesen fogadom az elnök ur üdvözlését és megengedem, hogy a diszközgyűlést megnyithassa.»

Az engedelem megadása után Csekonics gróf megnyitotta a gyűlést, miután előbb a fenséges vendégeket és az egybegyűlteket üdvözölte. Ezután Hornig Károly báró veszprémi püspök, alelnök mondotta el ünnepi beszédét, amelyet lelkes éljenzéssel fogadtak.

Hornig beszéde.

Hornig gyönyörű szavakban vázolta az egyesület nemes hivatását, negyedszázados multját s a következőkben fejezte be beszédét:

«Negyedszázada mult, hogy ugyane helyen ama királyasszony elnökölt, kinek emléke magyar szívből nem fog eltűnni soha s kinek fenséges leányát ma van szerencsénk, hódolatteljes tisztelettel élünkön üdvözölhetni. Elnöki megnyitó beszédében a fenséges asszony akkor többi közt ezt mondá: «... Egész bizalommal számítok soha nem lankadó erőlködésre s tevékenységre...» Az akkori nagygyűlésnek szövege, de annak képében a nemzetnek s a nemzet, tudva, mit köszön a magyar Erzsébetnek, megfélelt e bizalomnak, lelkesen indult hívó szövege után s létesíté ezen együletet, Magyarország egyik legdicsőbb királynéja, minden jó- és nemesért lángoló eszméinek megtestesülését, mely épp ezért lehetetlen, hogy ne virágozzék, mert megingathatlan bennem a remény és meggyőződés, hogy Erzsébet dicsőült szelleme mint áldó nemző fog felette öröködni mindenha. — Mondám.»

A beszéd után elnök jelentette, hogy a tárgysorozat kimerítettett, mire a főhercegasszony a következő beszéddel válaszolt:

«Midőn a diszközgyűlés berekesztésére az engedélyt megadom, örömet fejezem ki afelett, hogy az egyesület mai ünnepén körökben megjelenhettem. A Vörös-Kereszt magasztos eszméi a magyar szent korona országaiiban a negyedik század alatt dicsőre méltó módon terjedtek el és kiváló megnyugvásra szolgál, ha az egyesület gondoskodása alatt majdan biztos menedéket találnak azok a hősök, akik a királyért és hazáért véreznek. Elődeik és Önök egyszerűen és buzgó tevékenysége nagy arányokban fejlesztették intézményünket. Fogadják mindnyájan, akik a hazafias és emberbaráti munkában a multban résztvettek, valamint azok is, akik azt jelenleg oly lelkesedéssel elősegítik, legbensőbb köszönetemet és elismerésemet.»

A lelkes éljenzés után gróf Csekonics a következőkkel rekesztette be az ülést:

«Igen tisztelt közgyűlés!

Mindnyájunk nevében őszinte köszönetet mondok a püspök ur ó nagyméltóságának azokért a szép szavakért, melyekkel egyesületünk multját ismertette és érzelmeinket tolmácsolta. Indítványozom, hogy a beszéd jegyzőkönyvben megörökíttessék és ezt mint a diszközgyűlés határozatát kimondom. Mély tisztelettel kérem fenséged legkegyelmesebb engedélyét, hogy a diszközgyűlést berekeszthessem.»

Fenséges császári és királyi hercegasszonyt!

A hozzánk intézett kegyteljes szavakért fenségednek egyesületünk legmélyebb háláját terjesztem elő. A legfensőbb elismerés mindnyájunkat serkenteni fog arra, hogy legmagasabb trón és a haza iránti kötelességünk odaadón határozatát kimondom. Hódolattal köszönöm meg császári és királyi fenségednek ünnepünkön való legkegyesebb megjelenését. Szívem egész melegével köszönöm meg a fenséges helyettes védnököt, a magas kormány, a törvényhozás, a katonai és polgári hatóságok képviselőinek és mindazoknak szíves megjelenését, akik az egyesület 25 éves fennállását velünk együtt ünnepelték. Es most a napirend ki lévén merítve, ragaszkodó hűséggel és alattvalói szeretettel hódolunk fenséges urunknak legkegyelmesebb védnökünknek, kérve a Mindenható, hogy ó császári és apostoli királyi fenségét nemzetünk büszkeségére mennél tovább éltesse! Eljen a király!

Háromszor megismételték az egybegyűlteket: Eljen a király! Hornig püspök beszédét az elnök indítványára jegyzőkönyvbe foglalták, amelynek hitelesítésére herceg Esterházy Miklóst és Krzsisz Vladimirt küldték ki. A főhercegasszonyok ezután cerclet tartottak és hosszasan elbeszélgettek a nekik bemutatott urhölgyekkel. Távozásukkor ismét lelkesen megéljenzették őket.

— (Időjárás.) Eszaknyugaton a légnyomás süllyedt. Különböznél pedig lényeges változás nem mutatkozott Európában, az idő enyhe és Oroszország kivételével száraz maradt.

Hazánkban a Dunántúlon, a Délvidéken és a szélső keleti részekben voltak zivataros esők. A hőmérséklet normális értékére emelkedett.

Jóslat:

Száraz és igen enyhe idő várható.

Hőmérséklet: + 23-5 C. fok.

— (A király Budapesten.) A budai királyi várakban tegnap délután hat órákor udvari ebéd volt, amelyen 6 felségnél kívül részt vettek: Fejérváry Géza báró tábornagy, Bihar, Veigl báró és Papp Béla altábornagyok, Rupperecht, Hoffmann és Leithner báró vezérőrnagyok, Micskey tábornok hadbíró, Bulekovits vezérhadbíró, Cankl, Hauer báró, Buschek, Borotha, Nickl, Bíró, Algya, Günzel, Kosztka és Braun ezredesek, Papp ezredes-hadbíró, Hodoly főorvos, a kíséret tagjai közül: Liechtenstein herceg lovassági tábornok első főudvarmester, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, Paar gróf lovassági tábornok és Bolfras tábornagy főhadsegédek, aradvári Könyg Károly osztályfőnök, Kerzl dr. udvari tanácsos, udvari orvos, Apor báró őrnagy, Gozani márkis őrnagy és Drancourt őrnagy szárnysegédek, Podhoránszky őrnagy, Margutti százados, Skrem őrnagy, Török százados és Conte Magnoni főhadnagy, testőrparancsnokok és a várőrség parancsnoka.

— (Fejedelmek találkozása.) Belgrádi táviratunk szerint Nikita montenegrói fejedelem jövő hóban meglátogatja Péter szerb királyt.

— (Izabella főhercegnő a női iskolában.) Izabella főhercegnő ma délután negyed 5 órákor leánya, Henrietta főhercegnővel, Okolicsányi udvarhölgy kíséretében a Szentkirályi-utcában levő m. kir. állami női iskolát látogatta meg. A főhercegnő fogadására megjelentek: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Szerényi József miniszteri tanácsos, Vigh Albert iparkutatási főigazgató és Péterffy osztálytanácsos. Az intézet részéről özv. Nendtowich Gusztávné igazgatónő és Gál Antalné, a felügyelő-bizottság elnöke. A főhercegnő félőráig időzött az intézetben, ahol megtekintette a növendékek kézimunka-kiállítását s távozásakor megelégedését fejezte ki.

— (A román királyi pár utja.) Bukarestből jelentik: A királyi család kíséretével tegnap este visszakeresztet dunai újtárról. A királyi családot lelkesen fogadták hazatértekor.

— (Edvárd király utazása.) Londonból táviratozzák, hogy Edvárd király három-négy napot fog tölteni Kielben. A látogatás ideje június 24-28 körül lesz. 24-én van a király születésnapja. A királyné nem kíséri el a királyt Kielbe.

— (Dárday Sándor ünnepzése.) Az állami számvéviszék tisztikarának régi óhaja volt, hogy alelnöke, dr. Dárday Sándor iránt való tiszteletét és szeretetét maradandóan kifejezésre juttassa. Erre kedvező alkalmul szolgált, hogy Dárdayt leánya, az ismert művésznő, Szendéné Dárday Olga életnagyságban sikeresen mintázta. E minta után bronzbba öntötték Dárday mellszobrát. A szobrot a napokban vették át ünnepség keretében, amelynek során Rakovszky István, az állami számvéviszék elnöke hálás szavakkal és igaz elismeréssel méltatta Dárday érdemeit és jeles szolgálatait.

— (Elhunyt műegyetemi tanár.) Dr. Schmidt Sándor műegyetemi tanár, az egyetemes és vegyészeti szakosztály titkára, tegnap délután Zöldfa-utca 29. számú lakásán meghalt 49 éves korában. A jeles képzettségű és nyugtudsú tanárt már hosszabb idő óta szívhaj gyötörte, míg végre tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől. Temetése szerdán délután lesz. Halála hírére a műegyetem épületére kitűzték a gyászlobogót.

— (Az eucharisztikus kongresszus.) Az eucharisztikus kongresszus ma délelőtt nyílt meg a Katolikus Kőr disztermében. Nagyszámu és előkelő közönség töltötte meg a hatalmas termet. A püspökök közül ott volt Samassa egi érsek, Szemrecsányi nagyváradi, Radnai besztercebányai, Városhy székesfejérvári, Dessewffy csanádi, Mailáth erdélyi püspök, Kohl Medárd segéd-

püspök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, a görög-katolikus püspökök közül Mihályi balázsfalvi érsek, Radu nagyváradi és Hosszu Vazul lugosi püspök; továbbá Klinda, Vézinger esztergomi prelátnak-anonokok, Steinberger, Fraknoi nagyváradi kanonokok, Giesswein Szent-István-Társulati elnök, számosan a Zichy, Cziráky, Esterházy és más főrangú családokból, Kiss János pápai prelátnak stb. Főurak és főrangú hölgyek, más előkelőségek olyan nagy számban jelentek meg, hogy a terembe többé nem lehetett bejutni.

Az ülést Szemrecsányi püspök nyitotta meg, lendületes beszédben vázolván az oltárszentség jelentőségét a hitéletre s a kongresszus kapcsolatát az örökimádás-templommal, amely a nemzet védőangyala: Erzsébet királyné emlékére épül. Utána Mihályi érsek szólt, a görög katolikus egyház szolidaritását hangoztatván a rómaival, amelyhez az Oltárszentség fűzi. Erre Városhy és Hosszu alelnökök, valamint Jesszenszky jegyző elfoglalták helyüket. Szemrecsányi elnök köszönetet mond az érseknek egyháza nevében mondott beszédéért. Mihályi román léte korrekre magyarsággal beszélt, ami meglepte a díszes hallgatóságot. Majd Kánter apátplebános felolvasta a pápához intézett feliratot s a rá érkezett választ, amelyet a Szentatya sajátkezűleg írt.

— (Drótnélküli távirás Anglia s Amerika között.) Londonból jelentik: Marconi, aki szombaton a «Compania» gőzösön New-Yorkba érkezett, a hajón állandóan összeköttetésben maradt Cornwallal. A «New-Yorker Abendblatt» ezentul nap-nap után távirati értesüléseket fog kapni Marconi készülékén az Anglia és Amerika között közlekedő összes Cunard-hajókról.

— (A Matin legújabb leleplezése.) Franciaországban hazaárulás nélkül nem eshetik meg hét s amikor hosszabb ideig hallgatnak a lapok, a közönség szinte kíváncsian várja, vajjon mikor sütik már ismét valakire a hazaárulás bélyegét. A legújabb hazaárulási szenzáció megint a Matin pattantotta ki. Kijelenti ugyanis londoni levelezője utján, hogy cselhatatlan bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy a francia flotta mozgósításának valamennyi tervét elárulták Németországnak. Ily módon összesen nyolcvanöt rajz és irat, közte a touloni és a cherbourgi erődítésre vonatkozó, jutott a németek kezébe. A terveket egy Fregola nevű dalmát ember adta el, aki e végből egy touloni emberrel szövetkezett. A levelező a dolgot Pietro Hralola nevű embertől tudta meg, aki boszúból mondta el a dolgot, mert a másik kettő nem akarta vele megosztani az árulásért kapott pénzt. Az iratok mellett volt egy francia levél, amelyben a berlini Thüringerhof-szállóban volt találkozásról volt szó. A levél mellett volt egy Scholtz Félix Frigyes nevű ember névjegye is. Ezt április 21-én tudta meg a Matin levelezője, aki — ugymond — még várni akart a dolog megírásával addig, míg újabb részleteket szerez, de a Daily Mail tegnapi számában már célzást tett erre az árulásra és a francia újságíró sem akart tovább hallgatni. A szenzáció tehát megvan. Most már csak az a kérdés, hogy milyen értékűek a Matin bizonyítékai és hogy nem fog-e az egész hazaárulási ügy üres mende-mondává sokélyesedni. Egy későbbi távirat jelenti: A Havas-ügynökség a tengerészeti miniszterium kommunikációját közli, mely szerint a tengerészeti miniszteriumnak semmi köze sincs az állítólag Fregola nevű egyén által eladott iratokhoz, mert a parti védelem a hadügyi kormányzat alá tartozik. A tengerészeti miniszterium azonban öt-negyed évvel ezelőt volt kénytelen Fregolával foglalkozni, aki akkor más név alatt mutatkozott be és azt állította, hogy ha megfizetik, bizonyíthatja, hogy birtokában vannak erődök, ütegek és tenger-alatti hajók tervéi. Miután hosszasan tárgyalt a tengerészeti kormányzattal, végül kiderült, hogy semmi ilyet nem volt képes felmutatni.

Párisból táviratozzák: A Matin ma folytatja jelentését a kémkedési esetre vonatkozólag és igen bő, állítólag a német vezérkartól eredő kérdő ívet közöl Cherbourg és Brest megerősítésére és felfegyverzésére vonatkozólag, valamint Cherbourg, Brest és Toulon 42 tervének jegyzékét, melyeket hír szerint

egy külföldi hatalomnak adtak el. A londoni francia katonai attasé ez okmányokkal azonnal Párisba utazott és átadta azokat a tengerészeti vezérkar főnökének, ki a tengerészetiügyi miniszter távollétében a miniszteriumot vezeti és értesítette a miniszterelnököt és a hadügyminiszteriumot, mert ennek hatáskörébe tartozik a partvédelem. A hadügyminiszterium hirszerző hivatala ismerte Pietro Ragolát, mert annak mintegy másfél év előtt Luzernben 2000 frankot fizettek, hogy visszaadja a birtokában levő touloni terveket. Gavard, a rendőrség vezetője kijelentette egy tudósító előtt, hogy sajnos, kétségtelenül valók a touloni erősítések és útegek tervei. Ezek nyilván a hadmérnöki hivatalból erednek. Az egész esetben az a legnagyobb, hogy oly tekintélyes iratsomót el lehetett lopni. Remélik, hogy meg lehet állapítani, hogy közönséges betöréses lopásról van-e szó, vagy pedig az okmányokat más úton vitték el. A hadügyminiszter megbízta Pendesec vezérkari főnököt a kémkedési eset megvizsgálásával, hogy megállapítsa, ki a hibás és kitudódjék, hogy azok ellen a vállalkozók ellen, kiknek kezében voltak az ellopott tervek, nem-e lehet panaszt emelni. Ezeket az építkezési vállalkozókat esetleg árulás vagy mulasztás vétségével lehetne vádolni.

— (Az orosz nép és a háború.) Az orosz nép zöme csak értesüléseket szerez a távol keleten dúló véres háborúról, de hogy miért foly annyi vér, arról fogalma sincs. Legtöbbször azt sem tudják, hogy merre van Japán s eddig nem is hallottak Japánról, sőt akadnak egész falvak, amelyek a japánokat holmi — rovaroknak tartják. Egy pétervári lap munkatársa bejárta nemrég Oroszország nagy részét, hogy a nép hangulatáról tapasztalatokat szerezzen. Egyes falvakban így nyilatkoztak a háborúról:

— Azért olyan nehéz a japánokkal harcolni, mert nem is láthatók.

— Miért nem? — kérdezte a parasztoktól az újságíró.

— Mert a japánok rovarok — válaszolták. — Apró rovarok, melyek csak éjjel bujnak elő, nappal a fűben rejtőzködnek, éjjel azután bebujnak a katonák csizmáiba s kiszívják véréket. És ilyen ellenséggel küzdünk mi! Ilyen és ehhez hasonló véleményeket hallott igen sok helyen az újságíró.

— (Harcias regruták.) *Besztercebányáról* írják: A zólyommegyei *Gyetta* községben vagy háromszáz regruta gyűlt össze a pályaudvaron, hogy elutazzék. A vonat megérkezése előtt összeveszték s a sinek között két pártra oszolva, valóságos csatát vívtak. E közben megérkezett a vonat, amely azonban kénytelen volt háromnegyed óra hosszat ott vesztegelni, mert a legények inkább elgázoltatták volna magukat, semhogy elhagyják a csatateret. A verekedésnek a csendőrség vetett véget. A küzdelem helyén két halott és huszonöcsebesült maradt.

— (Az osztályorszájáték) mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 60.000 koronát nyert: 94005. 5000 koronát nyert: 61307. 2000 koronát nyert: 3887. 1000 koronát nyertek: 27370 55456 99717. 500 koronát nyertek: 16893 66489 72656. 300 koronát nyertek: 695 11559 16852 32507 38875 44631 52373 54861 55259 62447 66095 76250 81148 93085 99270 101627 103036 107820. 100 koronát nyertek: 402 8025 9926 14922 16621 16623 17127 24546 25839 26216 27456 29845 30001 30753 30840 31072 31566 31816 32612 33780 34261 36772 40043 43771 46472 51499 52517 55742 58200 58855 61240 61450 64137 68005 68546 69634 70597 70948 71350 76046 79331 80824 83744 83895 85875 86984 88587 90032 92223 98157 98677 100261 106004 106653 109214 109345.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

— (Eltévedt golyó.) *Nagynáradról* írják: Krausz József tartalékos tiszthelyettes tegnap véletlenül csaknem agyonlőtte bátyját, Krausz Sándor szarvasi kereskedőt, aki lakodalomra jött Nagynáradra. Krausz Sándor este éppen öltözködött szállodai szobájában, mikor meglátogatta őt öccse, aki mint tartalékos kadéttiszthelyettes, fegyvergyakorlatra van bevonulva. Mig Krausz Sándor öltözködött, öccse az asztalra kitett revolverrel játszott, a fegyver nagy dördüléssel elsült és a golyó Krausz Sándor tarkójába fúródott. Krausz bár súlyosan sérült, az orvosok véleménye szerint életben marad.

— (Homokba fulladtak.) *Liptó-Szent-Miklósról* írják: *Ruzsiák* János országgyűlési képviselő nő-testvére és ennek tizenhét éves fia tegnap *Hibbe* községben szerencsétlenül járt. Az asszony és fia, akik egyszerű parasztemberek, homokot vájtak, miközben a homokkal leomlott és eltemette őket. Mire kiásták őket, mindketten meghaltak.

— (Női gyászruhák.) Gyászszettek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Szoyer Ilona bucsuzása a Népszínház közönségétől kedves látvány volt a nézők számára. A bájos művésznő, kit ugyan Budapest más színházakból eléggé ismer, rohammal vette be a Népszínház közönségének kegyét s mindenki csak «a viszontlátásra!» reményével bocsátá el legujabb kedvencét. «Hoffmann mesé»-nek baba szerepében már babább babát nem lehet kapni Szoyer Ilonánál, azonban az Antonia-jelenetben gömbölyded megjelenését sehogyszem lehetett aszkórosz-számba venni s a művésznő nem is tett kísérletet az illúzió keltésére ez irányban. Az Operaházban az Antonia-jelenetet nem is ő adja, hanem Kaczér Margit, kinek sugár termete hihetőbbé teszi a halálos betegség jelenlétét. Szoyer Ilona csattogó erős hangjával, jó énekiskolájával és izléses előadásával mindkét alak zenei feladatát kifogástalanul oldotta meg s bőven rászolgált a közönségnek vastapsig terjedt elismerésére. Kivüle még két vendég volt: *Bejczy* György tenorista, kiről már irtunk e szerepében s *Kassai* Károly, a kolozsvári színház baritonistája, ki Coppelius Miraculo hármass szerepét adta. Kassai igen intelligens művész, rokonszenves bariton hangja Raskóéra emlékeztet, játéka nem oly eleven, mint Vidoré volt e szerepben, de teljes illúziót keltő. Démoni megjelenése oly hatású volt egy ízben, hogy a jobb mezőn egy öreg ur rémülten ugrott fel s magára vonta az egész környék derűtlenségét. Nagybbr hatást nem kell várnia egyetlen színésznek sem. A régi erők közül is kivált *Szamosi* Elza, mint széphangu Miklós és *Kovács* mint józsi mókás vén szolga. Közönség szép számmal, soraiban két szép és kedvelt Antónia-Olympia ábrázoló tapsolt a harmadiknak: *Hegyi* Aranka és *Malczky* Bianca.

V. Sas.

* A pozsonyi színészet. Pozsonyhól jelentik: A város színügyi bizottsága *Brolly* Tivadar polgármester elnöklésével tartott ülésén a következő egyhangu határozatot hozta, amelyet a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése elé terjesztenek:

Mondja ki a közgyűlés, hogy hajlandó a magyar érvadot október elsejétől március 31-ig megállapítani, hogy a kormány: 1. a pozsonyi igazgatónak hónaponta 3000 korona állami segítséget biztosít; 2. amennyiben a pozsonyi magyar igazgató operákat kíván adni, neki a szükséges szőlistákat és férfivalamint női karvezetőket a budapesti opera személyzetéből rendelkezésére bocsátja; 3. a pozsonyi magyar színtársulatnak április 1-től szeptember végéig való elhelyezéséről a kormány gondoskodik; 4. az április 1-től szeptember 30-ig terjedő időre a városnak színháza és nyári színpontja tekintetében korlátlan rendelkezési joga olyként marad meg, hogy az általa erre az időre választandó nem magyar színigazgató a színi engedélyt feltétlenül megkapja.

SPORT.

Tavaszi futtatások.

— Tizedik nap. —

— A *Magyarság* tudósítójától. —

Budapest, május 17.

A gyenge program dacára elég élénk a látogatottság ma is a versenyterén, ami fényesen dokumentálja, hogy a közönség még nem fáradt bele a hosszú meetingbe, bár a totalizátor forgalmán észrevehető, hogy a pénzmag fogyatékán van.

A nagy tribün mánásnegyedében pezsgő élet van ma is.

A versenyeredmények lapunk zártáig következők voltak:

I. *Nyeretlenek dija*. Díj 3000 korona. Táv. 1800 méter. Dreher A. *Bosko*-ja (lov. Baines) első, Fergeg második, Vyllar harmadik. Futottak még: *Kilmore*, *Blue Sea*, *Persurprise* és *Lennox*. Tot. 10 : 52. Helyre 50 : 104, 76 és 184.

II. *Eladóverseny*. Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Egyedi L. *Bona-Grazia*-ja (lov. Martinkovics) első, *Monna Vanna* második, *Tyrann* harmadik. Futottak még: *Pugris*, *Elegendő*, *Amarra*. Tot. 10 : 52. Helyre 50 : 96 és 96.

III. *Háromévesek handicapja*. Díj 4000 korona. Táv. 1600 méter. Báro Herzog M. *Santoy*-ja (lov. Bonta) első, *Victor* második, *Székely* harmadik. Futottak még: *Bogár*. Tot. 10 : 62. Helyre 50 : 122 és 68.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— *Eskütétel a kir. táblán*. Agorasztó Péter, az újonnan kinevezett ítélőtáblai bíró a tábla teljes ülésében ma délben tette le a hivatali esküt *Oberschall* Adolf táblai elnök kezébe.

— *Soós bíró ügye a kir. táblán*. *Soós* Kálmán, volt törvényszéki bíró és társának, *Schwarz* Abraham ügynök vesztegelési ügye már felkerült a kir. ítélőtáblához. A felebbezést a kir. tábla elnöke dr. *Bucz* Lajos táblabírónak osztotta ki, hogy az ügyet referálja. Dr. *Bucz* Lajos már huzamosabb idő óta kizárólag ez ügygel foglalkozik, úgy hogy a felebbviteli főtárgyalásra még a folyó évi június hó közepe táján kerül a sor, a kir. tábla III. büntető tanácsában. A vádat dr. *Baloghy* György főügyész-helyettes fogja képviselni.

— *A belügyminiszterium sikkasztóját*, *Kádár* Kálmánt, a belügyminiszterium volt segédhivatali igazgatóját a budapesti büntető törvényszék ez év március havában sikkasztás miatt négy évi fegyházra ítélte. Felebbezése folytán a bűnpör ma a budapesti királyi ítélőtábla elé került, amely *Frenreisz* István elnöke alatt, *Haupt* Albert bíró előadásában tárgyalta az ügyet. A védő enyhébb ítéletet kért, *Baloghy* György főügyész-helyettes ellenben egyetlen enyhítő körülménynek a belügyminiszteriumban diótt lanyha ellenőrzést tudja be, amelyet az első bíróság már elegendőképpen méltányolt. A tábla az első bíróság ítéletét helybenhagyta. Súlyosító körülménynek vette a tábla a kár nagyságát, hogy a sikkasztás hosszabb időn át követtetett el és hogy a pénz játékszenvedély kielégítésére fordított. Ezekkel szemben, mint enyhítő körülmények, csupán a vádlott töredelmes vallomása és az ellenőrzés fogyatékossága állanak; ezek pedig nem esnek annyira lathba, hogy a büntetés leszállítható lett volna. Az ítéletben a védő és a vádhatóság egyaránt megnyugodott.

— *Izgató versek*. A tegnapi esküdtészi tárgyalás befejezésekként közöljük, hogy *Farkas* Antalnak a *Népszava* naptárában közölt két izgató versét az esküdtészek nem inkriminálta. Így felmentették *Farkast*. Az ítélet úgy *Farkasra*, mint a többi elítélte nézve is *jozerős*.

NYILTTÉR.*)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., *Báthory-utca* 20. szám. Fölvétel 12—1-g.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Horvát-szlavon ipari szövetség. Zágrábból jelentik: Tegnap délután volt a *horvát-szlavon országos ipari szövetség* megalakuló közgyűlése. Elnökké megválasztották *Pongrácz* Gyula lovagot, alelnökké gelsei *Guttman* Vilmos gyárost és *Granitz* Ignác könyvnyomdatulajdonost. A közgyűlés elhatározta a Magyar Gyáriparosok Szövetségével a közös eljárás céljából való kooperációt mindazokban az ügyekben, amelyek a magyar korona or-

számai egész iparának érdekeire vonatkoznak. Majd választmányi ülés volt, amelyen a konferencia nagy munkaprogramját intézték el. Ezen a tanácskozáson megjelent az előkészítő bizottság meghívására dr. Chorin Ferenc, a Magyar Gyáriparosok Szövetségének elnöke, aki hosszabb beszédben a magyar és a horvát-szlavon ipari törekvések közösségét fejtegette.

A veszprémi kiállításról. Az idei augusztus hó 28-án megnyíló veszprémi kiállításnak egyik érdekesebb része lesz a balatoni halászat bemutatása, mely csoport rendezését a veszprémmegyei gazdasági egyesület elnöke Kolossváry József főispán felkérésére a Balatoni Halászati Részvénytársaság vállalta magára. E csoportban bemutatásra kerül a balatoni halászat a legrégibb időkől a mai napig.

A szövetségek terjedése a telepítvényeken. Nagyszámú egyike az újabb mezőségi telepítési községeknek. Gazdasági fellendülését az is igazolja, hogy Juhos Márton kezdeményezésére a Mezőség gyümölcsészetének és méhészetének fellendítésére gyümölcs-termelő és értékesítő szövetséget létesített.

A Magyar Aszfalt Részvénytársaság ma tartotta rendes közgyűlését dr. Matkovics Sándor v. b. t. t. elnöke alatt. Az igazgatóság jelentése hangsúlyozza, hogy a fennálló kedvezőtlen viszonyok folytán a társaság üzleti tevékenysége a lefolyt évben szűk korlátok közé volt szorítva, minek következtében a mérleg 41.511 korona 86 fillér veszteséggel zárul. Az igazgatóság a társaság vagyonának minden részét alapos és minden részletre kiterjedő beható vizsgálat tárgyává téve, az üzem olcsóbbá tételét, a költségek csökkentését és a műszaki berendezések tökéletesítését célzó intézkedéseket tett. A bihari szénbánya és villamossági részvénytársaságnál eddig nem teljesültek be a vállalat alapításához fűzött várakozások. Habár a szénlefordulás igen jelentékeny, mégis a lignit természetszerűen csak korlátozott fogyasztási körre szorítkozik. Az igazgatóság ezen vállalat újjászervezését is kezdeményezte és az óvatosság parancsolt követelményeknek tett eleget, amikor a 2.400.000 korona névértékű részvénybirtokot a mérlegben az érték 50 százalékával vette fel, mi által előreláthatólag minden eshetőségnek elejét vette. A jelentés tudomásul vétetett, a felmentvény egyhangulag megadott.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak megválasztásával ért véget.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Esőhiány s magasabb amerikai árujelentések hatására alult nálunk az irányzat szilárd volt s az árak rohamosan emelkedtek. Befolyással volt az üzlet irányzatára, hogy Oroszországból a vetések állapotáról kedvezőtlenebb hírek érkeztek.

Malmaink ma ismételt jobbnál jobbnak mutatnak s kezdetben 15, míg később 25 fillérrel magasabb árakat fizettek. A malmok most sem tértek el elvölkölni, hogy akkor kell vásárolni, ha az árak emelkednek s nem akkor, ha olcsóbb árak vannak felszínen.

Készáru-piac.

Buza. Igen jó kereslet mellett elkelte körülbelül 48.000 mm. buza kezdetben 15, zárlat felé 25 fillérrel magasabb árakon.

Rozs jó forgalom mellett 5 fillérrel magasabb.

Takarmányárpa ártartó.

Zab és tengeri kellemesebb.

Buza:

Tiszavidéki: 1000 mm. 79.5 k. 9.— korona, 100 mm. 80.8 k. 8.85 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.75 korona, 1000 mm. 79.2 k. 8.95 korona, 200 mm. 79 k. 8.80 korona, 100 mm. 79 k. 8.80 korona, 200 mm. 79 k. 8.60 korona, 200 mm. 78.3 k. 8.60 korona, 600 mm. 78 k. 8.00 korona.

Hódmezővásárhelyi 1500 mm. 79.2 k. 9.— korona.

Fejérmegyei: 1000 mm. 76.8 k. 8.55 korona, 870 mm. 76.5 k. 8.50 korona.

Pestmegyei: 2300 mm. 78 k. 8.90 korona, 500 mm. 78 k. 8.90 korona, 500 mm. 77.5 k. 8.57.5 korona, 670 mm. 77 k. 8.60 korona, 500 mm. 77 k. 8.30 korona, 880 mm. 76 k. 8.60 korona.

Bánsági: 1800 mm. 78 k. 8.67.5 korona, 2100 mm. 77 k. 8.60 korona, 500 mm. 77 k. 8.45 korona, 2900 mm. 76.5 k. 8.60 korona, 1600 mm. 76.5 k. 8.52.5 korona, 1000 mm. 76.4 k. 8.40 korona, 1000 mm. 76.4 k. 8.40 korona, 1000 mm. 76.4 k. 8.40 korona, 1000 mm. 76.2 k. 2.40 korona.

T-Becsi: 2150 mm. 78 k. 8.65 korona.

Padei: 2500 mm. 77.5 k. 8.65 korona.

O-Becsei: 1000 mm. 76.8 k. 8.60 korona.

Dunai: 2000 mm. 77 k. 8.50 korona, 600 mm.

77 k. és 400 mm. 77 k. 8.47.5 korona, 2440 mm.

75 k. 8.30 korona, 852 mm. 75 k. 8.20 korona.

Raktáru: 2470 mm. 78.2 k. 8.80 korona, 1440

mm. 77 k. 8.55 korona, 2000 mm. 76 k. 8.47.5 ko-

rona, 3000 mm. 76 k. 8.45 korona.

Szerbiai: 1500 mm. 76 k. 7.92.5 korona.

Rozs: 100 mm. 6.55 korona, 200 mm. 6.52.5

korona, 300 mm. 6.40 koronán, 200 mm. 6.60 ko-

rona.

Zab: 2000 mm. 5.60 korona, 100 mm. 5.50 ko-

rona.

Tengeri: 1600 mm. 5.15 korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsde lángha irányzattal nyílt meg és ámbár a forgalom nem öltött nagyobb mérvet, a hangulat mégis valamivel nyugodtabbnak mutatkozott. A déli tőzsdén a nemzetközi papírok külföldi vételére emelkedtek, míg ellenben a helyi piac értékei csaknem kivétel nélkül olcsóbb árakon kínáltak. Különös kínálat tárgyát képezték a Magyar Aszfalt részvények, melyek közel 20 koronával estek vissza.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	633.25	634.25	633.50	—
Magyar hitel	742.75	743.50	743	—
4% koronajáradék	96.87	96.90	—	—
Leszámitolóbank	451	451	451	—
Jelzálogbank részv.	497	497	497	—
Rimamurányi	482	482	482	—
Allamvasút	632.50	632.50	632.50	—
Városi villamos	326	326	326	—
Budapesti Közfűtő	573	573	573	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	634	—	—	—
Magyar hitelrészv.	743.25	—	—	—
4% koronajáradék	97.07	—	—	—
Leszámitolóbank	451	—	—	—
Jelzálogbank részv.	497	—	—	—
Rimamurányi	481	—	—	—
Allamvasút	633	—	—	—
Városi villamos	326	—	—	—
Budapesti Közfűtő	573	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Márton, a hazaáruló.

Írta: Somogyi Lajos (3)

— Felelj, Erzsikém. Engem bántott meg, engem, megbántotta Rákóczi, a mi Istenünket. Felelj, leszel a felesége? Ugy-e nem?

Erzsike könyve borult szemekkel nézett Mártonra. Az az erős ember meg oly gyöngy volt ez előtt a leány előtt, nem mert ránézni. Egy tekintettel sem védte magát, nem adott szemével erőt a válasza...

A lány lassan nyögte:

— Nem leszek.

Akkor a bírő átölelte Erzsikét s úgy vitte ki a konyhából, az ajtóból hátrafordult:

— Hallotta, Márton ur?

Az a kolosszus levetette magát a földre, csókoltá azt, ott, ahol Erzsike állott és sirt, ordított fájdalmában.

Már egy hete, hogy elmentek a vitéz kurucok, Vásárhelyi Andrással, hogy csatlakozzanak Rákóczi seregéhez. Ezalatt a hét alatt pedig Márton naponta a bírőék kapuja előtt ülve várta a rablót. Legalább Erzsikét védve fog elesni, majd megtudja akkor az a leány... Erzsikét nem láthatta sehoh, az bezárkózott a házba. Mert megígérte az apjának, hogy nem beszél Mártonnal. Pedig mennyit szenvedett ez az ember. Egyszer felkelt a kapuból és elment, ment keresni a kuruc sereget, hátha nem igaz, amit az a koldus mondott.

Erzsike pedig naponta imádkozott. Miasszonyunk, a szentséges szűz, az árvák védője előtt. Kérve, hogy édes apját védje meg a háborúban, hogy a hazát is védje meg Rákóczi... azután azért is könyörgött, hogy az ő bűnös szíve miatt — mivel ez olyan sokat gondolt arra a hazaárulóra — bocsásson meg neki. Éppen azért könyörgött, amikor megzörgették a kaput. Erzsike kiszaladt, azt hitte nagynénje, mert ezzel lakott, jó haza. Nagyot sikoltott, amikor meglátta, hogy a Márton.

Szaladt vissza a házba, magára zárta az ajtót is, imádkozott tovább. De nem tudott. Tagjait valami kimondhatatlan édes bizsergés járta át.

Ugy örült, hogy látta, szegény milyen rongyos... Egyszerre összerézzen. Hallotta, amint Márton bedöntötte a kaput. Megijedt nagyon, amikor a ház ajtaján kezdett dübörögni. Azt hitte, megörült. Sokat beszélt neki az apja meg a nagynénje, hogy a hazaárulók mind örültek, mert a magyar másképpen nem lenne az...

Ugy látszott, Márton nem tudja betörni az erős tölgyfa-ajtót. Könyörögni kezdett:

— Édes Erzsikém, nem akarok semmi rosszat, csak beszélni akarok magával, nyissa ki, kérem, az ajtót.

S mikor Erzsike nem felelt, tovább könyörgött:

— Nyissa ki, édes atyjától, a bírő uramtól hozok izenetet...

Erzsike örövendve ugrott fel, hogy kinyissa, de aztán csak elszomorodott, nem nyitotta ki.

— Most már hazudik is...

Márton nem könyörgött tovább. Elment, legálább Erzsike azt hitte. De nemsokára megtudta a valót. Márton egy rudat hozott s azzal fesszette az ajtót. Az ajtó engedett és Márton ott állott Erzsike előtt.

Erzsike haragosan nézett reá.

— Hát már betörő is...

— De csak magáért. Ne féljen, nem lépem át a küszöböt, míg meg nem engedi. Ezt a könyvet hoztam...

Erzsike sikoltva kapta el és csokolá. Az édes apja imakönyve volt.

— Kérem, Márton, mondja, beszélt vele? Hogy van? Győztek-e? Ha maga ott volt, látta ugye, hogy nem halt meg Rákóczi? Beszéljen, jöjjön közelebb.

— Ott voltam, beszéltem vele. A bírő uram jól van, nagyon jól, meghalt.

— Meghalt, édes jó apám! — Erzsikének patakzottak a könnyei.

— Édes Márton, maga ott volt mikor meghalt, ugy-e? Mit izent? mondja...

Márton a könyvre mutatott. Erzsike kinyitotta s látta apja irását, de könnyeitől nem tudta elolvasni, csak úgy csókoltá azt... Csak azután olvasta ki belőle, hogy Mihály bírő ur csokolja leányát s kéri, hogy szeresse Mártont, mert ő igaz ember. Némán nyujtotta Mártonnak kezét.

— Győjön, mondja el hogyan történt, ugy-e nem nagyon fájt neki, egyszerre halt meg, az az átkozott csatatér...

Márton maga is majdnem sirva fakadt, neki el kelle Erzsikének mindent mondani, így kívánta a bírő.

— De a bírő uram nem ott halt meg, őt felakasztották.

Erzsike a fájdalomtól fásultan rebegte utána.

— Felakasztották... Szegény atyám, beteljesedett utolsó kívánsága, meghalt a hazáért.

Márton közel hajolt a leányhoz.

— Nem a hazáért halt meg, mert a magyarok ölték meg, a nemesek. Mert ezek, akikhez a mi falunkbeliek csatlakoztak, rablók voltak, az urakat támadták meg és rabolták ki. Péró vezérük is fűg.

— És Rákóczi?

— Rákóczi, az már egy éve meghalt.

— Rákóczi is, hát érdemes élni? — s a leány csendesesen zokogott. Márton szerette volna mondani neki, hogy igen, hogy érdemes, érte, vele, egymásért. Nem merte.

— És ugy-e, Márton, akiket felakasztanak, nem temetik el?

— Nem, azokat a varjak s a vadak étkére hagyják.

Erzsike összerogyott e kegyetlen szóra. Márton odatérdelt hozzája, éleszgette, sutogott a fülébe. Kérte, hogy ne haljon meg... de a leány nem ébredt fel, hanem amikor azt sugta neki, hogy nem egészen ugy van az, mert ő a bírő ur holttestét ellopta s eltemette, még imádkozott is hozzá, arra feynyitotta szeméit.

— Imádkozott is? — megragadta Márton kezét s megcsókoltá azt. Márton azután ezt a kézcsókot úgy gondolta helyrehozni, hogy leborult elé és cipőjétől végig csókoltá ajkáig. Erzsike visszacsókoltá az ajkát.

— Hát mégis érdemes lesz élni...

(Vége.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalata.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1904 május 18-án.

M. kir. Operaház.

Este jellemelt helyárrakkal:
Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerző: Bizet.
Kezdete fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Égynelőség.

Fantazia 4 tlv. Irtá: Barrie J. M. Kezdete 8 fél órakor.

Népszínház.

Katinka grófnő.

Nagy operett 4 felvonásban, előjátékkal. Irtá: Faragó Jenő. Zenéjét szerző: Hüvös Iván. Kezdete fél 8 órakor.

Vígsház.

A nóna.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá: Alexandre Bisson. Kezdete fél 8 órakor.

Király színház.

Én, te, ő!

Nagy operett 3 felvonásban. Irták: Caillavet és Fiers. Kezdete fél 8 órakor.

Magyar színház.

A rikkancs

Operett 3 felvonásban. Irták: Blau és Taufstein. Zenéjét szerző: Stoll Ágost. Kezdete fél 8 órakor.

Uránia.

Japán.

Három felvonásban. 170 színesen velített képpel és 18 mozgófényképpel. Irtá: Szemere Attila. Kezdete fél 8 ó.

Fővárosi nyári színház.

Muki.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá: Pierre Wolff. Zenéjét szerző: Chorni Géza. Kezdete fél 8 órakor.

A városligeti nyári színház.

A japán generális.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Zenéjét szerző R. Raiman. Kezdete fél 8 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

tavaszi elsőrangú különlegességeire

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben
elismert specialista. Divatlap küldetik.

CSALÁDI REGÉNYTÁR

A művelt katolikus olvasóközönség számára
kiadja
a Szent-István-Társulat.

Ára angolvaszonkötésben kötetenként 1 kor.

Megrendelhető a

Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Régi, Budapestsen megjelenő politikai napilap, melynek biztosított bevételei és egy napilappa, járó összes kedvezményei vannak, igen jutányosan átadó.

Politikai és gazdasági érdekesportoknak esetleg magánosoknak, kik előkelő társadalmi pozícióhoz akarnak jutni, igen ajánlatos. Az átvételhez, a fentartáshoz megkívántató forgótőkét is beleértve, 20.000 forint szükséges.

Csakis levélbeli kérdézőkdeéseket kér, melyekre levélbelileg válaszoi Kurdy Rezső VIII. ker., József-körút 59-61. sz., II. em. II.

Megjelent!

A „Kiviteli Cimtár“

III-ik magyar kiadása.

Ára 5 korona. Ara 5 korona

Kapható a Kiviteli Cimtár kiadóhivatalában

Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

A MAGYAR FÖLD.

Két kötet. Irtá Sziklay János. Két kötet.

Szép félvaszonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Magyarország földrajzának ezen népies ismeretét nem ajánlhatjuk eléggé egy nép- és olvasóközönségnek, valamint hazánk földrajzi leírása iránt érdeklő olvasóink figyelmébe. Érdekes és tanulmányos tartalma egyaránt ajánlatossá teszi megismerését.

Megrendelhető
a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
(Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Megjelent!

Szekrényi Lajos fordításában.

Lewis Wallace, Ben-Húr, regény Krisztusról, két díszes kötet, 399 és 397 lap, 101 képpel. Ára a két kötetnek 12 korona.

Sienkiewicz Henrik, Quo vadis? regény Nero császár korából, két díszes kötetben 289 és 303 lap, 36 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Sienkiewicz Henrik, Volyodyjovszki ur, (a kis lovag) tört. regény a lengyel-török háború korából. A két kötet (290 és 283) lap ára díszkötésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May Károly, Karácsony, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára díszkötésben 6 korona.

Kaphatók a **Magyarság** kiadóhivatalában.
BUDAPEST,
VIII., Szentkirályi-u. 28.

Olvasta már?

Petrássevich Géza

„zsidó földbirtokosok és bérlők Magyarországon“

című rendkívül érdekes nemzetgazdasági szakmunkáját?

Ára 1 korona. Ara 1 korona.

Kapható a szerzőnél: Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és csemgyék stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Bpest keleti p. u. állomáson 1904 május 20. d. e. 9 órakor

Fiume	24.
Kis-Coll	27.

Budapest, 1904 május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Grossmann B. és Társa Erzsébet-körút 12. I/9. 14--16 forintért férföltönyök mérték után készíttetnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12-11

BUTOROK. Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

A „HARISNYAKIRÁLY“ budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a. Elismert legjobb harisnyák. Fejtétlen szabott és olcsó árak. Fejtétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszlehetőséget beküldi. Ha valaki körültekintőbb értesítést kíván, a szükséges válaszlehetőségen felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársáknak

Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész, Baranya-Csuzan.

Tanítónő kerestetik,

aki szerényebb feltételek mellett vállalkoznék arra, hogy egy tanulmányában kissé hátramaradt elemi iskolás fiút vizsgára előkészítsen. Cim a kiadóhivatalban. (5027)

Két kis

Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Dijtalanul

adok felvilágosítást és minden előleges költség nélkül eszközök ki 200 kor. után 4 kor. havtörlesztéses (kezesség mellett), továbbá 200 kor.-tól 400 kor.-ig terjedő (kezesség nélküli) és legelőnyösebb ingatlan, tisztviselői és 1000 koronán kezdődő rendes váltókölcsönöket. Végül 1000 kor.-ig terjedő s azonnal folyosítható 8% os, rövid lejáratu magánkölcsönöket. Bankképviselői iroda. IV. Képiró-utca II. sz., III. em.

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

közvetítek mindent a világon! válaszlehetőséget kérek. «Telegdi» Marosiudason.

Keresek

egy használt szódavizgyártási és egy tejgazdasági berendezést megvételre ajánlatok. — Márkus Testvérek. Csököly, Somogym.

Megvételre

keresek nyolcas cséplőhöz való vaskerekeket. Csapó Bálint, Uzdí-Szent-Péter.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós hármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünsfeld S.-hez

Budapest, Király-u. 23. sz.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester

Budapest, Teréz-körút 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű ur-, női- és gyermek-cipőkhöz a legolcsóbb árban. — Mértékszerűen megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat

fehérneműt, szőrmeárukat s b. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lujza-utca 16., ajtó 10. sz.

Szobákat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Van szerencsém a n. é. közönségnek figyelmében ajánlani a Soroksári-utca 41. sz. alatt levő vendéglői helyiségemet. — Hol kitűnő magyar konyha és hamisítatlan magyar borok kaphatók. Különösen ajánlom ó-budai fehér rizling és vörös borsimat. Pontos és figyeimes kiszolgálás.

Teljes tisztelettel
Linteber Odón,
vendéglős.

Egy üzlethelyiség

novemberre kiadó. IX. ker., Csillag-utca 4. szám.

Gyönyörű!

Marechal Niel rózsákat megjelölő áron kapható. Rosenkranz, Görs, Ausztria.

Lakásokat

csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

Huszár Károly

cimer és címtábla festő.

Készít: fa, vászon, bádóg, öntött és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében.

Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Alapos oktatást

a francia, angol, olasz, magyar és német nyelvben (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer. Erzsébet-körút 58., II.

Eladó

ebédlő és matracdivánok, ottománok, jó és olcsón. Füzéri kárpitos, Magyar-utca 23. szám. Javításokat elvégzők. 18

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN



ÍOSSZEMAJTHATÓ VASÁGY 3KIVETHETŐ MATRAGGAL 10Ft. FACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5Ft.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye-, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKA-TEJ,
mely azonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdöséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudra 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerárú. BUDAPEST. Erzsébet-utca 12. sz. Főraktár Budapest: Török József gyógyszerárúban, Király-u. 12. és Andrássy-utca 28.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen, minden szakismeret nélkül. Küldje be címét U 956. jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des «Merkur» Mannheim.

Brázay-féle sósorszesz. Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

A májusi ájtatosságok alkalmára megjelent:
MÁRIA
a szomorúak vigasztalója.
Elmélkedések és elbeszélések május havára, válogatott ima-gyűjteménnyel.
Irtá: ABBÉ ALIZON.
Ára vászonkötésben 2 korona.
Megrendelhető:
a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Minden öszülő egyének nélkülözhetetlen a Tábör-féle **Haj-Regenerateur** mely csakis Tábör gyógyszerárúban kapható. — Ára 2 korona.
Ez nem hajfestő! Árhatatlan! Színtelen folyadék! Sem a fezen, sem a fejbőrön, sem a ruha szövetén semmi foltot nem hagy és épp oly egyszerűséggel használjuk, mint mikor vízzel bekenjük a fejünket. Az ösz haját 8-10 nap alatt olyan színűre varázsolja, mint az fiatal korában volt, anélkül, hogy festené. Férfi és nő egyaránt biztos eredménnyel használhatja. Hatását elvállalón a kezességét! — Arc szépitésére a leghatásosabb a **esoda-crém**. Szeplőt, májfoltot és minden arcbetegséget 4-5 nap alatt eltünteti és nem engedi, hogy újra kiűssön. Hatásért teljes szakavatosságot vállalok. Ára 1 korona, hozzávaló szappan 70 fillér.
Fenti szerek kizárólagos megrendelési helye: Tábör Gyula gyógyszerárú Alberti-Irsán.

Kacagató székelyhistoriák
GOBESÁGOK II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K.40Ft. ért. küldi: PÉTEREY TAMÁS BUDAPEST, Király-utca 28.

SEY DEZSŐ-NÉ cimbalom tanintézte Kerepesi-ut 34. sz., II. c. 25.
Beiratkozás az év bármely szakában. 251
Alapos oktatás cimbalomjátékban.
Értekezés: Kedd, csütörtök és szombat d. e. 10-12.

Phonograph!!!
legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással
Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselőik kerestetnek. (305)

Figyelem! Célünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelést tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen készítenek. 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltségünket, 1 Ft 50 Krt számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összekapcsolható vasúgy acélsodrony-betéttel, 3-rétű matracal és terítővel.
csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodroval és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis **GICHNER TESTVÉREK BUDAPEST, Múzeum-körút 27.**
Pa-lan- és matragyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.
Motor- és kerékpár-gummikat.
Kerékpárokat: Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legjutányosabb árban szállít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF** és TSA szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrássy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
A magyar távirati iroda szállítól.

BUTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Budapestre utazók becses figyelmébe!
Ki akar jól rágni?
FOGAK 2 forinttól és teljes fogsorokat rágásra heilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Elkört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttól. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.